

فکر زمستونت بود؟

دراهمیت عقل معاش

○ مریم فولادزاده

پای تبلت و تفریحات دیگر می‌گذرانند و نمی‌دانند پول از کجا می‌آید و به کجا می‌رود! انگار همه چیز برای آن‌ها خلاصه شده است در یک کارت اعتباری که هر وقت بخواهند، فرمان کارت کشیدن را می‌دهند و طاقت مخالفت با خواسته‌های خود را در هیچ شرایطی ندارند. کودکانی که رفاه‌زدگی مانع رشد عقل معاش آن‌ها شده است.

عقل معاش، عقل زندگی، عقل اقتصادی و عقل اجتماعی است که به انسان برای انجام کار و تولید و داشتن یک معیشت مناسب، کمک می‌کند. عقل معاش تناسبی با مصرف‌گرایی ندارد و اعتدال در مصرف را توصیه می‌کند. با تقویت عقل معاش در کودکی، به خصوص در مقطع دبستان، کودکان خود را افرادی مستقل در امور مالی، مسئولیت‌پذیر و موفق در چرخه اقتصادی خانواده خواهید کرد.

شخصیت هر فرد از زمان کودکی شکل می‌گیرد. تشویق کودک به تعقل، استفاده از فرصت‌ها، برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت کودک و آموزش مهارت‌های درآمدزا، پایه شکل‌گیری عقل معاش کودک در آینده است. هرچه شناخت و درک کودک در امور معیشتی و مالی بیشتر شود، در آینده عملکرد مالی او را بهبود می‌دهد. به کار بردن راهکارهای زیر می‌تواند به موفقیت شما در این زمینه کمک زیادی کند.

انگشت گذاشته روی دوچرخه بزرگی که اندازه قد و قواره‌اش نیست. فروشنده، منتظر و لبخند به لب نگاهش می‌کند. اصرار می‌کند و پدرش این پا و آن پا می‌کند تا شاید پسر هشت‌ساله‌اش را منصرف کند؛ اما او بی‌توجه به همه چیز حتی قیمت نجومی آن، پا روی زمین می‌کوبد و می‌گوید: «بابا کارت بکش».

اگر به چند دهه قبل برگردیم و مقایسه اندکی میان کودکان امروز و دیروز انجام دهیم، تفاوت فاحشی بین این دو نسل می‌بینیم. کودکان پرتلاش دیروز که از همان کودکی ارزش پول و سختی‌های به دست آوردن آن را می‌دانستند، حالا فرزندانانی دارند که بیشتر زمان خود را

با تقویت عقل معاش در کودکی، به خصوص در مقطع دبستان، کودکان خود را افرادی مستقل در امور مالی، مسئولیت‌پذیر و موفق در چرخه اقتصادی خانواده خواهید کرد.

سکه‌های جیرینگی!

پرداخت پول توجیبی به یک کودک دبستانی که مفهوم پول برای او به درستی شکل گرفته است، اولین گام برای تقویت عقل معاش اوست. از این طریق به تدریج کودک بودجه‌بندی و مدیریت مالی را یاد می‌گیرد و اعتماد به نفس او افزایش پیدا می‌کند. پول توجیبی از نظر میزان، باید متناسب با سن کودک باشد و به صورت منظم و براساس بازه زمانی روزانه، هفته‌ای یا ماهانه به او پرداخت شود. بهتر است از اشکال مختلف پول استفاده کرد تا کودک با انواع پول بیشتر آشنا شود.

قلک‌های جادویی!

تا زمانی که کودک پس‌انداز کردن را یاد نگیرد، نمی‌تواند درک صحیحی از نحوه استفاده پول توجیبی داشته باشد. کودک را تشویق کنید تا پول خود را به بخش‌های مختلف تقسیم کند. بخشی از آن را صرف خرید وسایل ضروری و تفریح و بخشی از آن را پس‌انداز کند. هنگامی که او تصمیم می‌گیرد پس‌اندازش را خرج کند، کمک کنید تا انتخاب بهتری داشته باشد. پیشنهادهای مختلف بدهید و آن‌ها را با هم مقایسه کنید تا تصمیم مناسبی بگیرد. گاهی او را تشویق کنید که با افزایش میزان پس‌انداز، خرید بزرگ‌تری انجام دهد. مثلاً به جای خرید ماشین شارژی یک دوچرخه بخرد. پس‌انداز کردن، نگرش صحیحی در مورد پول و افزایش صبر در رسیدن به خواسته‌ها و مقاومت در برابر لذت‌های زودگذر به کودک می‌دهد و او را از ولخرجی و هدر دادن پول در آینده نجات می‌دهد. همچنین به او کمک می‌کند که در آینده سرمایه‌گذاری و انتخاب خردمندانه‌تری برای معیشت خود داشته باشد.

کاری که عیب و عار نیست!

زمانی کودکان ارزش واقعی پول را درک می‌کنند که برای کسب آن تا حدودی تلاش کرده باشند. کودک باید یاد بگیرد که ارتباط دو سویه‌ای بین کار کردن و پول درآوردن است و پول بدون تلاش و زحمت به دست نمی‌آید. دریافت پول در قبال انجام برخی از کارهای منزل، تشویق کودک به درآمدزایی از طریق فروش مهارت‌های هنری و سازه‌های دستی خود به اعضای خانواده، دستمزد گرفتن برای انجام کارهای جزئی و متناسب با سن کودک در فضای امن خارج از خانه همراه با نظارت والدین، به رشد عقل معاش او کمک زیادی می‌کند. زمانی که کار در کودک نهادینه شود، در آینده آمادگی و تدبیر او را برای ورود به بازار کار و حتی کارآفرینی بیشتر می‌کند.

ثروت بهتر است یا علم؟

تا زمانی که اهمیت کسب پول را به کودک تفهیم نکنیم، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که عقل معاش کودک شکل بگیرد. به همان اندازه که برای کودک در آموزش معلومات وقت می‌گذارید، نیاز است تا برای آموزش مهارت‌های مالی و اقتصادی نیز زمانی اختصاص دهید. آگاه شدن از ارزش و کارکرد پول در زندگی روزمره و مدیریت مالی خود و خانواده در آینده، نیازمند یک آموزش صحیح و مستمر است.

بازی و قصه را فراموش نکنید!

بازی و قصه دو ابزار مهمی هستند که به راحتی می‌توان از آن‌ها برای انتقال مفاهیم و تقویت عقل معاش کودک استفاده کرد. بازی شمارش پول، بازی خریدار و فروشنده، بیان ضرب‌المثل «چیک‌چیک مستونت بود، فکر زمستونت بود» در قالب داستان، ارزش پول و اهمیت کار و کوشش را برای رسیدن به وضعیت معیشتی مطلوب، به آن‌ها یاد می‌دهد.

تعامل در محیط

کودکان معمولاً بیشتر از طریق دیدن و تعامل یاد می‌گیرند. برای تقویت عقل معاش کودک، او را در محیط واقعی قرار دهید. مثلاً از او بخواهید قیمت اجناس را بپرسد، در فروشگاه قیمت‌ها را با هم مقایسه کند، پول کالاهای خریداری شده را به فروشنده بدهد و به تخفیف‌ها و فروش‌های ویژه توجه کند. در مورد سیاست‌های تبلیغاتی با او در محیط فروشگاه صحبت کنید و به او یاد دهید که گول آن‌ها را نخورد؛ مثلاً بگویید: آن‌ها برای فروش بیشترین کار را انجام می‌دهند و محصولشان برای تو مفید نیست. شما می‌توانید برای کودک حساب پس‌انداز باز کنید و برای انجام امور بانکی، همراه او به بانک بروید. همچنین فراهم کردن زمینه معاشرت با افراد پرتلاش و موفق و دوری از افراد بی‌انگیزه و تنبل می‌تواند تجربه خوبی برای آینده کودک خود فراهم کنید.

حواستان باشد!

کودکان باهوش‌تر از آنچه فکر می‌کنید، هستند! آن‌ها تمام رفتارهای شما را زیر نظر دارند و تقلید می‌کنند. تا زمانی که برای بهبود وضعیت اقتصادی خانواده تلاش و سیاست‌های مناسبی نداشته باشید، نمی‌توانید انتظار مدیریت معیشتی را در آینده از کودک خود داشته باشید. حواستان باشد که شما مؤثرترین الگو برای کودک خود هستید!

”

دستمزد گرفتن
برای انجام
کارهای جزئی و
متناسب با سن
کودک در فضای
امن خارج از خانه
همراه با نظارت
والدین، به رشد
عقل معاش او
کمک زیادی
می‌کند.